

ГРИГОР'ЄВ Микола Олександрович (1888 — 27. 07. 1919, с. Сентове Херсон. губ., нині с. Родниківка Олександрів. р-ну Кіровоград. обл.) — отаман. Брав участь у рос.-япон. війні 1904–05, працював акциз. чиновником у м. Олександрія (нині Кіровоград. обл.). Під час 1-ї світової війни — прапорщик, штабс-капітан рос. армії. У 1917 сформував і очолив укр. ударний полк, який підпорядкував С. Петлюрі. Незадоволений тим, що останній не досить високо оцінив його військ. здібності, взяв участь у гетьман. перевороті, за що П. Скоропадський присвоїв йому звання полковника. Однак враховуючи незадоволення селян аграр. політикою гетьмана, незабаром відновив зв'язки з С. Петлюрою і розпочав організацію повстанських загонів на Херсонщині. Декілька успішних боїв проти нім. військ. принесли йому славу визволителя і захисника селян. За словами Г., на поч. 1919 він командував 117-ма загонами, що налічували бл. 20 тис. бійців. До його штабу входили ліві есери й боротьбисти, які підтримували рад. політ. платформу. У лютому 1919 перейшов на бік більшовиків. Партизан. загони Г. спочатку були зведені у Задніпров.

рад. бригаду, згодом — у 6-у дивізію 3-ї укр. рад. армії. За взяття Одеси, Миколаєва, Херсона одним із перших нагороджений орденом Червоного Прапора. Переконавшись, що політика більшовиків спрямована проти селян, на поч. травня 1919 підняв антирад. повстання. Контролював значну тер. України — Миколаїв, Херсон, Єлисаветград (нині Кіровоград), Олександрію, Катеринослав (нині Дніпропетровськ), Кременчук. Центром підвлад. тер. зробив Олександрію, де перебував його штаб, який на той час очолював Ю. Тютюнник. Тут було видано універсал до народу України із закликом боротися за владу Рад, але без більшовиків, і декілька номерів г. «Червоний партизан». Рад. історіографія свого часу наголошувала на організації Г. євр. погромів, про що свідчили очевидці подій. Наприкінці травня регулярні більшов. частини розпорошили загони отамана, частина з яких перейшла до Н. Махна. Однак Г. не вдалося порозумітися з Н. Махном щодо ведення спільних бойових дій, оскільки останній запідозрив його у змові з денікінцями. Під час мітингу у с. Сентове Г. був убитий махновцями.

Н. В. Жахалова

Бібліографічний опис:

Григор'єв Микола Олександрович / Н. В. Жахалова // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-27124>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).